

Studietur til Frankrig 4-7 november 2017

Denne rapport beskriver min studietur til Frankrig fra 4-7. november 2017. Turen var arrangeret af FRDK (Foreningen for Reduceret Jordbearbejdning i Danmark). I turen deltog i alt 16 landmænd og konsulenter.

Formålet med turen var at se hvordan Conservation Agriculture praktiseres under de forhold, der eksisterer i det sydlige Frankrig. Når dette område var valgt skyldes det at Sarah Singla, som er en af pionererne inden for området driver sit landbrug i dette område.

Conservation Agriculture er en driftsform, som er under fremmarch over hele verden, også i Danmark. Dette system adresserer nemlig flere af fremtidens udfordringer for landbruget. Systemet kan praktiseres med lave omkostninger og indebærer såvel klima som miljømæssige fordele. Der er dog visse udfordringer med at tilpasse systemet til danske forhold, og derfor var det meget inspirerende at se hvordan de franske landmænd som praktiserer systemet griber udfordringerne an. Ikke alt kan overføres til danske forhold – men landmændenes passion og interesse er en vigtig del af at få succes med dette system – og det kan vi alle lære af, ligesom vi kan lære at landbrug også under vanskelige jordbundsforhold kan lykkes med få maskinoperationer.

I det følgende er der anført de vigtigste indtryk fra turen. De endelige program for turen er medtaget som bilag 1.

Besøg på Sarah Singlas Landbrug

Her hørte vi om baggrunden for at Sarah er født med interesse for reduceret jordbearbejdning, da bedriften har været dyrket helt uden plov i 40 år. Sarah har overtaget bedriften fra bedstefaderen i 2010. Bedriften ligger i et bakket terræn og markerne ligger alle på skråninger ned mod en opdæmmed sø. Faktisk har den oprindelige gård ligget hvor der nu er sø. Jorden virker som ret gruset med en del små sten. Alligevel har dyrkningssystemet hvor jorden ikke jordbearbejdes og hvor der indgår mange efterafgrøder opnået et højt indhold af humus, så den er rimelig dyrkningssikker. På turen kom vi ned til søen, hvor vi ved selv kan se hvordan jorden ville være hvis ikke der er et tilpas indhold af organisk materiale.

På bedriften dyrkes salgsafgrøder samt foderafgrøder til omkringliggende bedrifter som har fedekvæg. Sarah er meget innovativ og afprøver hele tiden nye afgrøder og nye etableringsmetoder. Hendes plan er, at der fremover skal forsøges at så afgrøder med luftassisteret gødningsspreder, så der slet ikke bearbejdes i jorden. Denne metode anvendes i dag til etablering af efterafgrøder før høst. Vi så maskinparken som består af ganske få maskiner – maskinomkostningerne er givetvis på et meget lavt niveau.

Intensivt kursus i Conservation Agriculture v. Sarah Singla

Søndag formiddag var deltagerne på skolebænken hvor Sarah Singla gennemgik principperne for Conservation Agriculture. De vigtigste elementer er minimal jordbearbejdning – sædskifte – og efterafgrøder. Det vigtigste er dog landmandens indstilling til at ville det. Vi fik et godt indtryk af hvordan efterafgrøder skal ses som en investering og hvordan det er vigtigt at se på helheden når sædskiftet skal fastlægges. Faktisk skal man tænke mange år frem – nok lidt som økologerne er tvunget til – herved kan man nemlig undgå mange af de faldgruber som nogle falder i hvis ikke systemet er gennemtænkt.

Sarah er en dygtig underviser, der forstår at få deltagerne involveret og formiddagen gav også rigtig god mulighed for erfaringsudveksling mellem deltagerne.

Besøg hos Roquefort

Søndag eftermiddag gav mulighed for at besøge det sted, hvor de berømte roquefort oste fremstilles og oplagres. Det var spændende at høre om processen og ikke mindst at se, hvordan det er lykkedes franskmænd at fremstille så unikke produkter, som der er stor efterspørgsel på. Her kunne vi alle lære noget om alternativer til bulkproduktion.

Besøg hos Guillaume Rudelle i Flavin

Her besøgte vi en fåreavler som har praktiseret direkte såning siden 1998. Når vi så markerne der alle var meget kuperede er det nemt at forstå at pløjning ikke giver megen mening. Vi hørte dels om produktionen af mælk fra fårene, der leveres til Roquefort – mod en merpris, dels så nogle af de afgrøder han havde etableret ved direkte såning. Vi må dog også erkende at et system med direkte såning og efterafgrøder nok

er lettere at praktisere når der kan indgå lucernemarker og efterafgrøder som kan fodres op på bedriften. Endnu en udfordring at tage med hjem til Danmark. Vi fik et indtryk af en bedrift med en god økonomi, trods de lidt vanskelige klimaforhold og det bakkede terræn, der kræver visse egenskaber hos maskinparken

Besøg hos Phillippe Bosc

Her besøgte vi en kvægavler, der har praktiseret direkte såning siden 1995. Afgrøderne var også her korn, græs, og efterafgrøder. Også han leverede special produkter med en særlig mærkning. Vi besøgte her marker med en imponerede god jordstruktur. Faktisk var det meste af overjorden ekskrementer fra regnorme. At pløjefri dyrkning også her var højaktuel kunne blandt andet ses af, at grundfjeldet flere steder stak op i overfladen

På bedriften fik vi også lejlighed til at se efterafgrøder, som her består af rigtig mange arter. Alle deltagere var enige om, at vi kunne ønske at vi også i de lovpligtige efterafgrøder i Danmark kan få lov at så disse alsidige blandinger ud.

Besøg hos RAGT

På sidste dagen fik vi lejlighed til at besøge firmaet RAGT, som er et firma der arbejder bredt inden for frø og korn forædling, herunder efterafgrøder. Vi fik en grundig gennemgang af de principper de anvender når de sammensætter blandinger til efterafgrøder. Vi fik også her bekræftet at hvis vi i Danmark skal videre med efterafgrøder til virkelig gavn for jord og landmand, så skal vi have mulighed for at bruge andre arter

end dem vi anvender i dag. Vi fik også bekræftet at såtidspunktet er helt afgørende for god udvikling. Selvom vi var i det sydlige Frankrig så lå de fleste bedrifter i over 700 m højde, hvilket betyder tidlig vinter. Det var faktisk temmelig koldt under vores besøg. De blev dog også noget overraskede da vi fortalte dem, at det ikke er ualmindeligt at en vinterhvede i Danmark næsten når at være på marken et år. I Frankrig sås normalt i oktober og høstes i juli. Det giver naturligvis gode muligheder for efterafgrøder, men det så alle deltagerne som endnu en udfordring de må hjem og løse. Vi fik en god drøftelse af muligheder og begrænsninger i etablering før høst, som nogle deltagere har gode erfaringer med.

Efter dette besøg var det tiden at vende hjem til Danmark. Alle deltagere fik god inspiration med hjem og som konsulent var det meget berigende at være sammen med progressive landmænd som ser muligheder i systemet og er klart til at tage udfordringen op med at tilpasse systemet til danske forhold.

For mig personligt var det desuden en god optakt til at jeg på Plante kongressen skal holde et oplæg med titlen "Sådan tilpasses Conservation Agriculture til danske forhold."

Denne rapport er udarbejdet december 2017

Erik Sandal, Chefrådgiver Plante produktion LMO

21. juni 2017

Planteavlskursus FRDK med Sarah Singla i Frankrig 4.-7. november 2017

Det er et spændende kursus, som FRDK har arrangeret i samarbejde med franske Sarah Singla. Hende stiftede flere i FRDK bekendtskab med i november 2016. Her holdt hun indlæg om sin måde at drive sit franske landbrug på ved to møder i henholdsvis Slagelse og Horsens.

Nu er der chance for at møde rådgiver og landmand Sarah Singla på hjemmebane i Frankrig, idet hun sammen med FRDK har tilrettelagt et planteavlskursus med fokus på principperne i Conservation Agriculture og dermed direkte såning, sædskifte og efterafgrøder.

Som vist på kortet ovenfor ligger Sarah Singlas landbrug i Canet-de-Salars, og vi skal bo i den nærliggende by Rodez i det sydlige Frankrig.

Den nærmeste større by at flyve til er Toulouse, som ligger cirka to timers kørsel væk.

Målet med planteavlskurset er: "At få et klart indtryk af, hvordan man opnår succes med direkte såning i flere forskellige varianter."

Udover at besøge Sarah Singla på hendes eget landbrug er der også tid til at besøge andre landmænd, et frøfirma og opleve lidt af egnens øvrige attraktioner.

Planteavlskurset starter i Toulouse Lufthavn lørdag 4. november 2017 klokken 12.15. Der er flere muligheder for fly fra såvel København som Billund lufthavne. Nogle udvalgte muligheder er vist på næste side. Flybillet kan man enten selv købe eller få hjælp til det hos Niels Damsgaard Hansen.

Dagsprogrammet er:

Lørdag 4. november

- 12.15 Kurset starter i Toulouse Lufthavn. Vi kører i en eller flere minibusser eller en turistbus (afhængig af antal deltagere) mod Canet-de-Salars (afstand ca. 160 km)
- 12.45 Frokost undervejs (drikkevarer ikke inkluderet)
- 15.30 Ankomst til Sarah Singlas landbrug
Sarah Singla overtog sin bedstefars landbrug i 2010. Det er drevet med direkte såning siden 1980. I dag er det et rent planteavlsbrug. Afgrøderne er lucerne, triticale, rødkløver, raps, vinterærter, boghvede og mange efterafgrøder. Desuden er der overvejelser om at få husdyr på gården igen. Sarah Singla vil forklare om sit dyrkningssystem - og der bliver besøg i markerne og mulighed for at se maskinerne.
- 18.00 Afgang mod hotellet i Rodez
- 18.30 Ankomst og indkvartering på Hotel du midi
- 19.30 Aftensmad (drikkevarer ikke inkluderet) på restaurant "012", som er kendt for sin gode mad og stemning på en lørdag aften

Søndag 5. november

- Morgenmad på hotellet
- 08.30 Intensivt kursus i "Hvordan får jeg succes med direkte såning?" med Sarah Singla som indlægholder. Hun vil især have fokus på, hvordan man starter op med direkte såning og får succes med systemet.
- 12.30 Frokost på Hotel du midi (drikkevarer ikke inkluderet)
- 13.30 Afgang for at se to af egnens største attraktioner, Roquefort's huler og Millau's viadukt. I Caves de Roquefort skal vi stifte nærmere bekendtskab med den egn, som den verdensberømte og navnebeskyttede Roquefort ost kommer fra. I Viaduc de Millau skal vi opleve verdens højeste bro, der er 343 meter høj (højere end Eiffeltårnet) og 2.460 meter lang.
- 19.30 Aftensmad på Hotel du midi (inkluderet uden drikkevarer)
Overnatning Hotel du midi

Mandag 6. november

- Morgenmad på hotellet
- 08.45 Vi kører fra hotellet
- 09.00 Besøg hos landmand Guillaume Rudelle i Flavin.
Han har praktiseret direkte såning siden 1998 med brug af efterafgrøder. Han dyrker korn, raps, græs til afgræsning af hans malkefår, der leverer mælk til Roquefort-osten og har energiafgrøder. Han vil forklare hvordan, han skaber sammenhæng mellem planteavlen og fårene.
- 12.00 Frokost (inkluderet uden drikkevarer) på restaurant "L'insolent" i La Primaube
- 14.00 Besøg hos landmand Philippe Bosc i Bertholène. Han har praktiseret direkte såning siden 1995 med efterafgrøder, korn, afgræsning og kødkvæg til konceptet "Boeuf Fermier d'Aubrac". Han vil forklare sit driftssystem, og hvordan han skaber sammenhæng mellem sine efterafgrøder og kødkvæget.
- 17.30 Vi er tilbage ved Hotel du midi og har nogle timer til at egen disposition
- 20.00 Aftensmad (inkluderet uden drikkevarer) på restaurant "Le Bowling", der er kendt vidt omkring for sine egnsretter lavet af lokale råvarer. Mulighed for at bowle bagefter...
Overnatning Hotel du midi

Tirsdag 7. november

	Morgenmad på hotellet
08.45	Vi kører fra hotellet med vores bagage
09.00	Ankomst til firmaet RAGT, hvor vi møder Nicolas Van Hanja, der er chef for udvikling af frø til efterafgrøder - se hjemmesiden www.ragtsemences.com Han vil forklare os om de efterafgrøder, RAGT tilbyder. Firmaet har aktiviteter over hele verden.
12.00	Frokost (inkluderet uden drikkevarer) i restaurant "La Suite" i Baraqueville
14.30	Vi kører mod Toulouse Lufthavn
16.30	Ankomst og check in

Pris med videre

Prisen ved mindst 12 deltagere er 6.350 kroner + moms i delt dobbeltværelse
Tillæg for eneværelse er 750 kroner + moms (begrænset antal pladser)

Kort om turen, som er inklusive følgende:

- 4 dage
- 3 overnatninger på gode turistklasse hoteller
- 3 aftensmad (ingen drikkevarer inkluderet)
- 4 frokoster (ingen drikkevarer inkluderet)
- Transport i minibus eller bus som beskrevet i programmet
- Underviser og lokal guide er Sarah Singla
- Niels Damsgaard Hansen er med som guide fra start til slut i Toulouse
- Bidrag til Rejsegarantifonden

Prisen inkluderer ikke:

- Rejseforsikring (erhvervsrejseforsikring er nødvendig for alle, der har landbrug som erhverv - spørg dit/jeres forsikringselskab, hvad du/I har brug for af forsikring)
- Transport til og fra danske lufthavne
- Flybillet til/fra Toulouse
- Drikkevarer til frokost og aftensmad
- Eventuelle drikkepenge undervejs
- Personlige udgifter undervejs

Tilmelding og indbetaling af turens pris senest 10. juli 2017. Tilmelding er først bindende efter betaling af turens pris. Se i øvrigt de nærmere betingelser for rejsen i den medsendte tilmeldingsblanket.

Skriftlig tilmelding med de oplysninger, der bedes om i tilmeldingsblanketten (vedhæftet), sendes til Niels Damsgaard Hansen

Mail: ndh@ndhtxtfoto.dk

Ring gerne på mobil: 51 41 71 58